

Abel Coll: «El valor de la cançó s'ha devaluat, i la capacitat de sorprendre en directe ara és una obligació»

Conversem amb el director escènic del Sona9 sobre la importància de la presència escènica | Coll, a més, ens desvela els punts forts de cadascun dels finalistes

Abel Coll amb Crisbru a l'stage de Cases de la Música, en el marc del Concurs Sona9 | Carles Rodríguez

Tots sabem que hi ha grups o solistes que es creixen en concert i mostren una proposta encara més potent que la que presentaven en un disc d'estudi. N'hi ha d'altres, en canvi, que fan un directe que no està a l'altura del projecte. És evident que la posada en escena d'un grup és clau en el directe, però com es pot treballar? En parlem amb l'actor, director d'escena i escenògraf Abel Coll. A més, com a director escènic del Sona9, ens explica com ha treballat amb cadascun dels grups finalistes del concurs per preparar-los per a la gran final d'avui a la sala Salamandra.

Vas començar en els escenaris com a actor. Com ha estat el procés per acabar en la direcció escènica i, ara, especialitzant-te en música?

Vaig estudiar per ser actor al Col·legi del Teatre fins al 2003, i al segon any del grau em vaig adonar que fer funcions cada dia no em motivava del tot. Em cridava més l'atenció tot el temps d'assaig previ i el treball sobre com fer arribar el text a l'escenari. L'especialització en la música

va ser, més aviat, atzarosa. El 2016, Cases de la Música em va proposar assessorar grups molts joves amb qui treballaven en unes beques de formació. Jo no ho havia fet mai, però sí que tenia cert bagatge de treballar amb òpera. Malgrat tot, vaig pensar que seria la combinació perfecta, perquè ajuntava les meves grans passions: el teatre i la música -soc un músic frustrat!-. Des d'aleshores, em vaig adonar que treballar d'això m'agradava moltíssim. Ara segueixo com a assessor a Cases de la Música, fent produccions de directes. De forma independent també treballo amb altres bandes: vaig produir el directe *Polièdric* de **Lax'n'Busto**; amb **Dr. Prats** tenim una cosa pendent, que va aturar la pandèmia; amb les **Tribade** tinc molts vincles; amb **Valira**...

Com tradueixes el que has après en el teatre a la direcció escènica d'un concert? En què connecten les dues disciplines?

El teatre és una ficció i el públic és conscient que és mentida; i tot així, tots -actors i espectadors- juguem i reaccionem com si fos veritat. En canvi, en els concerts, allò que passa dalt de l'escenari sí que és real, i amb el que es juga és l'element estètic i el missatge que es vol transmetre. Avui dia, les cançons no van soles: acostumen a estar acompanyades d'un videoclip, un concepte artístic, una implicació social o política... I en els concerts cal explicar també tot això. Escoltar música ja no és com quan jo era petit, que havia de gravar-la en una cinta: ara hi ha moltes més facilitats, i el valor de la cançó en si s'ha devaluat. La conclusió a què arribo és que l'espectador, en un concert, no vol simplement sentir aquella cançó que ja ha escoltat mil vegades, sinó que la vol veure en directe amb tot el que comporta: quina és la presentació, quin és el concepte que la rodeja, quins arranjaments s'hi fan... La capacitat de sorprendre és una obligació del directe. I les eines que s'utilitzen per fer-ho, al final són les mateixes que es fan servir en teatre: llums, vestuari, espai, estructura dramàtica -quina dinàmica crees amb la *setlist*, per exemple-, etc.

En els darrers anys, has treballat els directes de formacions tan diverses com Lax'n'Busto, Jazzwoman, Tribade, o Ivette Nadal & Pascal Comelade! Com aconsegueixes plasmar l'essència de cada formació?

És una de les parts més gratificants: m'alimenta molt rebre *inputs* de projectes que potser no em són tan propers. Per exemple, quan vaig conèixer **Tribade**, que fan música urbana per a gent jove, amb un discurs concret i un plantejament agressiu en el directe, va ser molt guai perquè, tot i que òbviament ens separa l'edat -podrien ser les meves filles!-, em va arribar molt la part emocional de les seves cançons. És el que les fa connectar amb l'espectador; i això és l'essència que intento trobar amb tots els grups. Arribo, conec la banda i hi intento veure'n els trets característics. Hi ha grups que els tenen molts clars, i saben el concepte que volen transmetre i com fer-ho, i aleshores els ajudo amb els recursos teatrals que tinc. Sempre poso d'exemple **Pau Vallvé**, que m'encanta per les seves cançons, però que, a més, controla molt la imatge que dona i els elements gràfics i lumínics que utilitza... L'element estètic abans s'obviava, però ara té molta força i s'ha de personalitzar molt: l'has de fer teu, ja siguis una banda emergent o un duet professional.

Què és el més important per tenir una bona presència escènica?

Jo diria que és una cosa conceptual: s'ha de tenir consciència que el que passa a dalt d'un escenari no és la vida real. En pujar a la tarima, entres en un espai a part que hem creat entre músics i públic, i on tots esperem que passin coses extraordinàries que ens desenganxin del nostre dia a dia. Un altre tema clau és l'energia que s'hi desprèn: hi ha músics que passen moltes hores a l'estudi per sonar de meravella, però els costa molt estar a l'escenari. S'ha de tenir clar que pujar a la tarima significa exposar-te públicament i que l'energia que hi transmetes serà crucial, perquè si hi ha incomoditat, la gent ho notarà.

Abel Coll amb Microhomes a l'"stage' de Cases de la Música, en el marc del Concurs Sona9 Foto: Carles Rodríguez

És més difícil treballar amb formacions més petites i de cançó d'autor, que amb grans bandes?

L'energia que generen onze persones a l'escenari és molt diferent de la que generen dues. Sempre em ve al cap **Drop Collective**, una superbanda de deu persones, amb qui vaig treballar fa 2 anys. Al principi, ells no eren conscients de tot el que transmetien en directe si l'energia estava ben canalitzada. El principal és tenir clar els moments més claus de cada cançó, i donar-los la importància que mereixen. Per exemple, si hi ha un solo de trompeta, s'ha de complementar amb l'atenció que li para la resta de la banda, i que no s'aprofita com el moment de descans per cordar-te les sabates o beure aigua. És tenir consciència de col·lectiu. En canvi, quan les propostes són més petites, s'ha de complementar amb audiovisuals, elements lumínics que ajudin a crear tons i climes... Cada projecte té els seus punts a explotar.

Prepares els directes dels finalistes del concurs Sona9 des del 2018. Has vist alguna mena de canvi o evolució, en aquests anys?

Aquest any he vist que els finalistes han arribat més conscients de tots aquests conceptes i elements que comentàvem. Tots, majoritàriament, havien fet una feina prèvia, que en altres edicions no s'havia donat. **Crisbru** en va ser un exemple: com el seu projecte partia del seu treball final de grau del Taller de Músics, ja tenia el concepte claríssim, i també com el volia explicar, i va venir amb un set amb plantes i un vestuari ocre, per evocar una idea orgànica. **Dan Peralbo** també va venir amb una proposta molt elegant i xula.

I com veus els tres finalistes d'aquest any? Ens pots donar pistes dels punts forts que tenen en directe o els que han hagut de treballar amb tu per a la final d'avui?

Microhomes és una proposta amb la peculiaritat que tots tres toquen instruments, això els requereix tota la seva atenció, i dificulta que puguin interactuar amb el públic. Per tant, amb ells hem treballat perquè aquest triangle que formen arribi al públic i els faci partícips. Per al futur,

quan tinguin els recursos econòmics per fer-ho, els he recomanat també que afegixin elements visuals i lumínics. Amb **Crisbru**, com et deia, l'element estètic estava ja molt clar i treballat, així que ens vam centrar en el concepte de la formació, amb la Cris com a *frontwoman*: un directe que se sustenta en la veu d'ella, i té el suport d'una banda de músics boníssims, però que estan en un segon pla. Amb **Dan Peralbo** tot és més punki: fa 10 anys que toquen junts, i hi ha coses d'afinitat i connexió a l'escenari que ja estan establertes. En aquest sentit vam haver de fer poca feina, i ens vam poder concentrar en polir el plantejament de l'ordre de la *setlist* i crear una dinàmica amb una progressió que permetés acabar el concert molt amunt.

Abel Coll amb Dan Peralbo a l'"stage" de Cases de la Música, en el marc del Concurs Sona9 Foto: Carles Rodríguez